

Medische passages in De brandende kampongs van generaal Spoor

Handreiking door historicus Rémy Limpach

In het boek *De brandende kampongs van generaal Spoor* van Rémy Limpach staan hulpverlening en medici niet centraal maar komen ze wel regelmatig aan bod, vooral wat betreft hun observaties over de structurele problemen van het leger (troepentekort, gebrek aan rust, hygiëne, voeding, materieel en geslachts- en zenuwziektes etc.) en de rapportages over door Nederlandse militairen toegepast extreem geweld.

In het register verwijzen de volgende namen naar medische informatie:

Leo van Bergen (historicus), J. Bruintjes (ambulancechauffeur), A.P.J. van der Burg (arts, klokkenluider, directeur Dienst van Volksgezondheid), Ernst van Dalen (hospik), D.A. Kramer (bataljonsarts), W. Kramer (zenuwarts), Hennie Bijker (hospik), F. Doeleman (bataljonsarts), Goldbach (militaire arts), M.E. Keller (ICRC-gedelegeerde), Lehner (ICRC-gedelegeerde), F.J.H. Nordhoek-Hegt (bataljonsarts), L.H. Simons (chef Militair Geneeskundige Dienst), C. Voortman (verpleegkundige, klokkenluider), J. Wieberink (militaire arts) en J.Th. Wilkens (chef MGD, voorganger van Simons)

Ook op pagina 90-92 staat een passage over de medische zorg (deels gebaseerd op het onderzoek van Leo van Bergen) en pagina 531-555 beschrijft de medische hulp (ofwel het gebrek ervan) aan gevangenen.

Artsen, tandartsen en hospikken (deels ook Indonesische) worden voorts genoemd op pagina 25, 350, 373, 377, 395, 407, 409, 421 (betrokken bij een plundering), 448, 460, 541, 553, 649, 700, 712, 727 en 773.

Het boek omvat nog meer passages waarin medici een (bij-)rol spelen. Op pagina 465-466 beschrijft Limpach een represaille tegen Indonesische vrouwen. Achtergrond van deze wraakactie was de melding van bataljonsarts F. Doeleman aan compagniescommandant majoor C.J.J. van der Heijden over het hoge uitvalpercentage in zijn compagnie, veroorzaakt door geslachtziektes.

Inzake literatuur is, behalve de boeken en artikelen van Leo van Bergen, vooral voor de jaren 1945-1946 het artikel relevant van Petra Groen, *Prisoners of War, Prisoners of Peace*. De opvang en repatriëring van de krijgsgevangenen van het KNIL (1996), in: Elly-Touwen-Bouwsma en P.M.H. Groen, *Tussen Banzai en Bersiap*. De afwikkeling van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië (zie ook pagina 43-58). Ook Wim Willems, *De uittocht uit Indië 1945-1995* (2001), bevat veel informatie, hetzelfde geldt voor deel 11 en 12 van Loe de Jong, *Het Koninkrijk* (zie register: RAPWI en Rode Kruis organisaties) en Stef Scagliola, *Last van de Oorlog* (2002).